

bring, dersom man vedtager Udvalgets Forslag under Nr. 5, som gaar ud paa, at det tilskedes at benytte unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar til Nattearbejde. Udvalget har ment, at det var et Punkt, som vilde berøre det hele Fabrikarbejde paa en særdeles følelig Maade, dersom man forbød Afvendelsen af Børn i denne Alder til Nattearbejde, og at der, naar man tog den Bestemmelse, at enhver Time om Natten skulde anses lige med 2 Timer om Dagen, og i Øvrigt Bestemmelsen om de 12 Timer fastholdtes, i Virkeligheden ikke vilde være at befrygte Overanstrengelse af de unge Mennesker. Selv med denne Bestemmelse vil der freikomne Klager, thi den almindelige Skiftetid, hvor Nattearbejde anvendes, er saaledes, at der arbeides med et Skifte fra Kl. 12 om Middagen til Kl. 12 om Natten, og det er navnlig Tilfældet i de Fabriker, hvor der stadig bruges Ild, at de unge Menneskers Arbejde er nødvendig i den hele Arbejdstid. Naar det nu fastsættes, at de unge Mennesker vel maa anvendes til Nattearbejde, men at enhver Time om Natten regnes dobbelt, saa vil i det Tilfælde, jeg nævnedes, et Skifte ikkun kunne anvendes i Tiden fra Kl. 3 om Eftermiddagen til Kl. 12 om Natten, hvilket vil medføre ikke ringe Vanskelighed. Smidlertid maa der naturligvis opstaa nogen Vanskelighed ved enhver saadan Lov, og jeg tror, at dersom man vil vedtage de Endringer, Udvalget har foreslaaet, da ville de Klager, der ville komme mod Loven, og som naturligvis ikke kunne ventes at ville udeblive, i Virkeligheden vise sig enten at være ubeføjede eller at kunne afhjælpes af Fabrikanten selv uden nogen særdeles Vanskelighed. — Med Hensyn til § 4 har Udvalget troet, at man kunde simplificere dens Bestemmelser noget mere, end Iket er i Regjeringens Forslag, og navnlig er det forekommet Udvalget, at Bestemmelsen om, i hvilke Tilfælde det kan tilskedes at holde Maaltid i Arbejdsrummet, selv om Arbejdet er ophørt, kunde tages enten af Sundhedspolitiet eller af Arbejdstilsynet. — Udvalget har ligeledes troet, at Bestemmelsen i § 5, som synes at være meget speciel, og som maaste heller ikke ganske vilde ramme det Diemed, som dermed er tilfjaget, nemlig at sørge for, at der blev tilkjendegivet Arbejderen en bestemt Tid, til hvilken Arbejdet skulde begynde, og til hvilken det skulde ophøre, maaste kunde bortfalde, og at Bestemmelserne derom kunde gives ved Arbejdstilsynet eller Sundhedspolitiet, hvis Bestemmelser sammen med et Uddrag af Loven skulde opslaaes i hvert Arbejdssted. Udvalget har i dette Diemed foreslaaet en Tilføjning til § 23.

Med Hensyn til § 6 har det fundet, at det vilde være betænkeligt at forbyde unge Mennesker at arbejde i nogen Fabrik eller i noget Værksted paa nogen af Folketjens Søn- eller Helligdage, idet denne Bestemmelse jo ikke er given af Hensyn

til Helligholdelsen af disse Dage, men for at skaffe de unge Mennesker en Fridag, og det turde vel være, at det kunde ramme de unge Mennesker selv noget haardt, dersom man vilde opretholde et saadant Forbud. Derimod har Udvalget tilladt sig at foreslaa, at det maatte forbydes gifte Kvinder at arbejde i Fabriker paa Søn- og Helligdage, samt endvidere Lørdag Eftermiddag. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at bemærke, at der jo har været gjort mange Forslag om at ffaane Kvinderne ved Fabrikarbejde, og at der er Mange, som have beffjæstiget sig med dette Spørgsmaal, der have meent, at det aldeles skulde forbydes Kvinder at udføre denne Art Arbejde. Ved den store Arbejderkongres i Genf, hvor dette Spørgsmaal blev meget udfølgelig behandlet, var der en almindelig Stemning for, at det ikke blot skulde forbydes Kvinder, men ogsaa Børn at arbejde i Fabriker. Jeg skal invidertid tilstaa, at man ved at læse disse Forhandlinger vilkaarlig kommer til at tænke paa, at hele den humane Side, der ved denne Leilighed frendroges, dog ikke var den egentlige Grund til, at dette Forslag saa stærkt hvededes, men at Grunden snarere var den, at man frygtede for, at den lavere Løn, der gives for Kvinders og Børns Arbejde, skulde influere paa Arbejdslønnen ogsaa for den vorne Arbejder. Man bør jo ikke sige Noget om Fraværendes Motiver, men jeg tror dog, at de, der ville læse disse Forhandlinger, let ville se, at dette ligger bag ved den hele Tanke. Det er altsaa Noget, som Udvalget ikke har kunnet tænke paa, og idet jeg beder om Forlæbelse, hvis jeg nu tilsyneladende taler paa Udvalgets Vegne, uagtet jeg maaste i Virkeligheden mere taler paa mine egne, skal jeg sige, at Udvalget slet ikke har tænkt paa at ville gjøre en Indskrænkning i den myndige Kvindes Frihed til at raade over sit Arbejde, og at man for saavidt ganske kan slutte sig til den Betragtning, som Regjeringen, der jo ogsaa har taget dette Spørgsmaal under Overveelse, er kommen til, at, efter at Kvindens Myndighed er bleven lige saa stor som Mandens, bør man ikke med Hensyn til den vorne Kvindes Arbejde træffe andre Bestemmelser end dem, der ere gjældende for Manden. Udvalget har derfor heller ikke beffjæstiget sig med den myndige Kvindes, men kun med den gifte Kvindes Arbejde, og den gifte Kvinde kan man ikke sige er en myndig Kvinde; hun taber jo ved Egettefabet ikke blot Raadigheden over sin Formue, men ogsaa over sin Person, og det kunde vel være, at hun i fuldt saa stort Maal som den mindreaarige Kvinde kunde trænge til Lovens Beskyttelse; ja, jeg tror, at hun kunde trænge dertil i højere Grad, netop fordi hun som Hustru paa-drager sig særlige Pligter, hvis Oplydelse er vigtig baade for Familienlivet i det Høje, for den kommende Slægt og for Manden. Det forekommer mig, at er der Noget, som overfor disse Forhold